

'Op weg naar...!'

Herbronnen
Profileren
Netwerken

Beleidskader Protestantse Kerk Amsterdam

2011 - 2016

Beleidskader Protestantse Kerk Amsterdam 2011 - 2016

*De Protestantse Kerk Amsterdam weet zich blijvend geroepen de liefde van God
gestalte te geven in deze stad*

Inhoud	pagina
Inleiding	4
Vooronderstellingen	5
1 Speerpunt Kerk in context	6
2 Speerpunt Kerk in haar verschillende verbanden	9
3 Speerpunt Beleidsprioriteiten van de Protestantse Kerk Amsterdam	12
4 Speerpunt Beleidsvoorwaarden en dragende krachten	15
Bijlage: Roeping van de Protestantse Kerk Amsterdam	18

Inleiding

In november 2005 is de nota 'Op weg naar een wervende kerk' aangenomen in de Algemene Kerkenraad (AK) van de Protestantse Kerk Amsterdam (PKA). Daarmee was een proces van stedelijke kerkvernieuwing gestart. Het betrof een kadernota met voorstellen, ideeën en koersuitspraken. In de afgelopen vijf jaar is de PKA hiermee in Amsterdam op allerlei plaatsen aan de slag gegaan. Soms aarzelend, soms krachtadig hebben we geprobeerd vorm te geven aan ons kerkzijn in Amsterdam. In 2010 heeft de nota zijn einddatum bereikt. Tijd om opnieuw vooruit te kijken. Hoewel nog lang niet alles is gerealiseerd, zijn veel hoopvolle ontwikkelingen zichtbaar. Dat geeft vertrouwen in de toekomst van de kerk van Amsterdam.

De notitie die nu voor u ligt is het beleidskader voor de periode 2011-2016 van de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Kerk Amsterdam¹. De PKA is de verzameling van wijkgemeenten en activiteiten, van mensen dus, verzameld in verschillende kerkelijke en organisatorische verbanden. Deze notitie wil richting geven aan de ontwikkeling van de PKA, perspectieven geven voor de verschillende verbanden in hun onderlinge samenhang, waarbij deze elkaar stimuleren en dienen.

Allereerst worden vier vooronderstellingen geformuleerd, die het beleidskader dragen. Vervolgens worden vier speerpunten neergelegd en uitgewerkt. Hierbij hebben we dankbaar gebruik gemaakt van de inbreng van veel betrokken leden van de PKA. De speerpunten komen uit het vernieuwingsproces van de afgelopen jaren en brengen dat proces tegelijk verder. Daarbij worden verschillende accenten gelegd. Sommige zijn meer visionair, andere meer praktisch en randvoorwaardelijk van aard. Ze vullen elkaar aan en versterken elkaar in de wisselwerking tussen de wijkgemeenten en het geheel van de stedelijke activiteiten.

De rode draad is in drie woorden samen te vatten:

- *Herbronnen* waar het gaat om inspiratie, verdieping en identiteit in onze pluriforme kerk.
- *Profileren* waar het gaat om zichtbaar zijn, zin en betekenis hebben voor de ander.
- *Netwerken*, verbindingen leggen met bondgenoten en reisgenoten.

Op verschillende plaatsen klinkt de echo door van de roeping² die ten grondslag lag aan de nota 'Op weg naar een wervende kerk'.

Vervolgens worden lijnen uitgezet waarlangs de PKA zich in een nog open proces kan ontwikkelen op weg naar 2016. U vindt daar doelstellingen en ambities. Concrete voorbeelden en soms ook duidelijk voorgenomen activiteiten worden uiteengezet. De ambitie is er!

Najaar 2011 wordt dit beleidskader vertaald naar activiteiten. Daarbij wordt elke wijkgemeente uitgenodigd acties in gang te zetten die passen bij het eigen profiel en die de kerk van Amsterdam levendiger, zichtbaarder en sterker present maken. Zo vernieuwen wij gezamenlijk de PKA. De Missionaire Map, die iedere wijkgemeente begin 2010 ontving, kan daarbij een bron van inspiratie zijn. De adviseurs van het kerkelijk bureau kunnen behulpzaam zijn bij het ontwikkelen en uitvoeren van activiteiten.

We nodigen wijkgemeenten, de werkgemeenschap van predikanten, kerngroepen, colleges, medewerkers van de Van Limmikhof en Diaconie uit de komende jaren een bijdrage te leveren aan het waar maken van de missie en visie van de PKA en aan het visioen van een levende kerk die perspectief biedt op Gods toekomst met ons. We zien uit naar dat proces waarin we elkaar willen bemoedigen, dat energie en inspiratie geeft, inspanning en toewijding vraagt om de Protestantse Kerk Amsterdam te bewaren bij haar roeping: Gods liefde gestalte geven in deze stad.

Algemene Kerkenraad

Amsterdam, voorjaar 2011

---

¹ in het vervolg van deze notitie wordt de naam Protestantse Kerk Amsterdam meestal afgekort tot PKA

² Zie bijlage

Vooronderstellingen

Hier vindt u de vier vooronderstellingen die dit beleidskader dragen.

Levende geloofstraditie bewaren, ontsluiten en doorgeven

De Protestantse Kerk Amsterdam weet zich onderdeel van een geloofstraditie, die begon toen de Eeuwige Abraham en Sara riep om op weg te gaan naar het land van belofte. Zij weet zich verbonden met de God die Zijn volk uit het slavenhuis bevrijdde en met het kind door Israël voortgebracht: Jezus Christus. De geschriften van het Oude en Nieuwe Testament zijn de blijvende bron waaruit zij put voor haar geloof en leven. De Protestantse Kerk Amsterdam wil de levende geloofstraditie zorgvuldig bewaren, haar ontsluiten voor en doorgeven aan hen die na ons komen.

De kerk is dienstbaar aan stad en samenleving

De kerk van Jezus Christus is er niet omwille van zichzelf. Zij is dienstbaar aan de samenleving en aan de stad waarin wij leven. De kerk dient zich daarbij bewust te zijn van haar rol in de marge. Juist omdat ze geen machtsinstituut meer is, heeft zij de kans verbindingen te leggen tussen mensen in en buiten de kerk, tussen kerken en andere religies, tussen instanties. Doel is het bouwen aan een stad, waar ieder mens tot zijn recht komt. De kerk maakt deel uit van de samenleving, maar vormt ook een *contrastgemeenschap*³. Actief bevorderen van sociale cohesie en het aan de kaak stellen van onrecht behoort tot de roeping van de kerk. Daarnaast is het aan de kerk vanuit het geloof een nieuwe werkelijkheid te scheppen en te benoemen. De kerk biedt een andere visie op wat goed leven is.

Uitnodigend en wervend

De kerk doet dat vanuit haar missie, die gegrond is in de beloften van God. Missie of zending kan worden verstaan als *het aanmoedigen van communicatie waarin het Evangelie kans krijgt gehoord en verstaan te worden als nieuwe levensoriëntatie*⁴. De kerk van Jezus Christus is een gunnende gemeenschap die Gods beloften niet voor zichzelf houdt, maar deze deelt met mensen buiten de kerk, ook met hen die onder geen beding naar binnen zullen gaan. Dit beleidskader streeft ook naar groei in aantal. Er is de ambitie om uitnodigend en wervend te zijn voor nieuwe mensen. Dat brengt het maken van (soms pijnlijke) keuzes met zich mee, want er zit een grens aan de beschikbare tijd en middelen. Er wordt geïnvesteerd in wijkgemeenten en activiteiten die voor zichzelf en anderen een kansrijke toekomst zien. Er is altijd spanning tussen het belangeloos uitdelen van Gods beloften en het streven naar groei. Die spanning zit ook in dit beleidskader. Het zij zo.

Pluriformiteit

Het leven van de kerk in dienst en missie kan niet zonder ontvankelijkheid voor de Geest van God. *In alle gemeenschappen waar iets nieuws opbloeit, worden ook woorden gebruikt als inspiratie, openheid, verwondering. Vernieuwing is niet een optelsom van activiteiten. Er is bezieling nodig*⁵. Dat vraagt ook om een beweging naar binnen. De kerk is de plaats waar mensen samen komen rond Woord en sacrament, waar gebeden en gezongen wordt, waar verdriet en vreugde wordt gedeeld en zorgen gezien. *In de kerk wordt voor onze ziel gezorgd*⁶. Die kerk is daar waar mensen zich (een tijd) thuis kunnen voelen, waar zij ervaren erbij te horen en waar ze Gods presentie kunnen ervaren. Dit beleidskader kiest voor het scheppen van een variatie aan betekenisvolle plekken. In pluriformiteit ligt de kracht en rijkdom van de Protestantse Kerk Amsterdam. Die pluriformiteit is niet het gevolg van verlegenheid, maar van beleid. We geven er gezamenlijk in volle overtuiging en respect voor elkaar vorm aan en leren daarin van elkaar. De kerk van de toekomst is als een dynamisch, beweeglijk netwerk van allerlei 'huizen voor de ziel', waar mensen kunnen binnengaan en van waaruit zij gezonden worden.

³ James Kennedy, 'Stad op een berg. De publieke rol van protestantse kerken', Zoetermeer 2010

⁴ Mechteld Jansen, 'Wie zijn wij dan? Over erkenning en verbondenheid tussen mensen die alles, bijna niets, een beetje of heel veel geloven', Zoetermeer 2008

⁵ Missionaire Map, 30 kansrijke modellen voor de missionaire gemeente (PKN 2009/2010)

⁶ Henk de Roest, 'Een huis voor de ziel. Gedachten over de kerk voor binnen en buiten', Zoetermeer 2010

1 Speerpunt Kerk in context

Het speerpunt Kerk in context heeft betrekking op de Protestantse Kerk Amsterdam in de stad en de wijkgemeenten in de buurten.

1.1 In de straten en op de pleinen

De Protestantse Kerk Amsterdam is zowel op stedelijk niveau als in de wijkgemeenten onderdeel van de stad. Die stad is multicultureel en multireligieus. Armoede en rijkdom bestaan naast elkaar. Er zijn mensen die goed gedijen en mensen die het niet of nauwelijks redden in de dynamiek van de stad.

Op weg naar 2016 groeit de PKA in haar toewending naar de stad. De kerk is geen doel op zichzelf, maar teken en instrument van Gods toewending tot de wereld. De PKA heeft hart voor de stad en haar bewoners. We verdiepen ons in de cultuur en energie van de stad, leren bewoners steeds beter kennen en ontwikkelen een aanbod dat aansluit bij wat mensen nodig hebben om te groeien en vrede te vinden. In de kerk kan ter sprake komen wat hen beweegt, verheugt en zorgen baart en hoe ze zich verhouden tot God en mensen. In dat aanbod vullen wijkgemeenten en stedelijke activiteiten elkaar aan.

De Protestantse Diaconie is een bron van expertise, daadkracht en inspiratie op het terrein van hulp aan wie geen helper heeft. De wijkgemeenten zijn als de directe ontmoetingsplekken gezichtsbepalend voor het beeld van de kerk in de stad. Het organiseren van activiteiten en evenementen bieden wijkgemeenten een uitgelezen kans de kerk meer gezicht en stem te geven

Concreet: Kerkennacht, musea, Het Parool en Twitter

Wijkgemeenten hebben blijvend een open oor en oog voor de omgeving en zoeken bewust het contact. Voor de ene wijkgemeente is samenwerking met de voedselbank zinvol, een andere wijk ontwikkelt speciale activiteiten voor studenten of Young Urban Professionals. De context is bepalend.

De PKA richt zich op de stad als geheel met wijkoverstijgende activiteiten. Voorbeelden zijn:

- de 'Preek van de Leek';
- de activiteiten rond de 'Gay Pride';
- het Pinksterfestival;
- de Kerkennacht.

De PKA laat per jaar bij drie van dergelijke spraakmakende evenementen zien waar de PKA voor staat en zet daar gerichte, passende en betaalbare communicatie voor in.

Om de vrede voor de stad te zoeken gaat de PKA verbindingen en allianties aan met mensen en instanties uit de wereld van kunst, cultuur, universiteiten, hogescholen en bedrijfsleven. Een voorbeeld is de investering in contacten met de Vrije Universiteit, vanwege de terugkeer van de Protestantse Theologische Universiteit en in verband met samenwerking in het studentenpastoraat.

Maar ook zien we:

- verrassende kunstprojecten her en der in de kerken van de PKA;
- bijzondere conferenties in samenwerking met musea.

Samenwerking vergroot de zichtbaarheid van de kerk. De PKA houdt effectief contact met het stadsbestuur en nieuwe stadsdelen. Wijkkerken hebben contacten met de stadsdelen geregeld in onderlinge afstemming.

Het kerkelijk bureau bouwt de samenwerking met media als Het Parool en AT5 uit en ondersteunt de wijkgemeenten in contacten. Verder:

- Contacten met landelijke dagbladen en andere media worden intensief onderhouden, zodat de PKA vaker in het nieuws komt.

- Predikanten, projectmedewerkers en communicatieadviseur maken gebruik van nieuwe media als Facebook, LinkedIn en Twitter.

Om adequaat te kunnen reageren op de actualiteit, worden enkele predikanten en vrijwilligers als woordvoerders toegerust om het geluid van de PKA voor buitenstaanders beter te formuleren en communiceren. Kerngroepen en kerkelijk bureau ondersteunen die professionele ontwikkeling met masterclasses en trainingen.

1.1.1 Bescheiden, maar vastberaden

Bescheiden, maar vastberaden nemen we onze plaats in de publieke ruimte in. We hebben een door de Bijbel geïnspireerde inbreng in het publieke debat. We kiezen voor dialoog die ruimte schept. De mening van de PKA telt. In de cultuur van Amsterdam klinkt de stem en – waar nodig – tegenstem van de PKA.

1.1.2 Het Protestants Kerkelijk Centrum (PKC)

Het Protestants Kerkelijk Centrum⁷ (PKC) ontwikkelt zich tot ontmoetingsplaats voor de mensen van de PKA: er wordt gewerkt, vergaderd, geleerd en gefeest. Het centrum draagt bij aan het voeden en bevorderen van de samenhang tussen de wijken, de verbinding van de wijkkerken met de stedelijke projecten, activiteiten en inspanningen van bureaumedewerkers, bestuurders, kerngroep- en collegeleden. Naar buiten toe zal worden geïnvesteerd in naamsbekendheid: het centrum wordt een begrip in stad en land als plaats die bruist van activiteiten op en rond kerkelijk terrein.

1.2 Oecumenische contacten

Op weg naar 2016 kiest de PKA voor het profileren van een duidelijke protestantse identiteit. Waar mogelijk en vruchtbaar werken wij samen met andere kerkgenootschappen.

Concreet: Wereldgebedsdag, roze vieringen en Raad van Kerken

In sommige wijkgemeenten is de oecumenische samenwerking met de rooms-katholieke parochies sterk. Andere wijkgemeenten richten zich meer op de protestantse oecumene, bijvoorbeeld 'Amsterdam in beweging voor Jezus Christus'.

Andere voorbeelden:

- oecumenische samenwerkingsverbanden voor kerk en buurt;
- gezamenlijke vieringen in de Gebedsweek voor de Eenheid van de Christen en op Wereldgebedsdag;
- verhuren van het gebouw aan een migrantenkerk of voor bijzondere bijeenkomsten, zoals de roze vieringen.

Bestuur en college van kerkrentmeesters stimuleren de wijkkerken daarbij in het oog te houden of de samenwerking vruchtbaar is voor de wijk. Zakelijk contact wordt verdiept tot gesprek en uitwisseling en waar mogelijk samenwerking.

Op stedelijk niveau haalt het Moderamen van de Algemene Kerkenraad de contacten met de Evangelisch Lutherse Gemeente Amsterdam aan en bouwt ze uit.

In de afgelopen jaren had deelname aan de Raad van Kerken Amsterdam geen prioriteit. Het behoort tot de taak van de scribe de PKA in de Raad te vertegenwoordigen, waardoor we in het verband van de kerken opnieuw stem en profiel krijgen. Via de Raad kan de PKA wellicht ook werkbare vormen vinden voor toenadering tot de migrantenkerken.

---

⁷ De Van Limmikhof, de Corvershof en de gezamenlijke binnentuin, als fysieke plek in de stad. Maar ook de medewerkers die werkzaam zijn bij het kerkelijk bureau en de Protestantse Diaconie. In de tekst wordt de naam meestal afgekort tot PKC

1.3 Interreligieuze contacten

In Amsterdam wonen 177 nationaliteiten, van 50% van de inwoners liggen de wortels elders. In de roeping van de PKA staat: '*We gaan respectvol en solidair om met anders gelovigen en werken aan goede contacten tussen alle gelovigen*'. Soms zijn er spanningen tussen verschillende culturen. Op weg naar 2016 draagt de PKA bij aan het verminderen van spanningen tussen buurtbewoners. Via een geloofsgesprek, sociale actie, ondersteuning en evenementen.

Concreet: verbindingen leggen, elkaar vertrouwen

De interreligieuze ontmoeting krijgt in de eerste plaats gestalte in de wijken, waar kerken, synagogen, moskeeën en tempels in elkaars nabijheid zijn. In een aantal wijkgemeenten is daarmee inmiddels ervaring opgedaan. In de werkgroep Verbinden en Versterken wordt gewerkt aan het verzamelen en duiden van die ervaringen om deze aan andere wijkgemeenten ter beschikking te stellen. De Algemene Kerkenraad (AK) draagt zorg voor verdere inbedding van de interreligieuze ontmoeting in het beleid van de PKA.

Het behoort tot de expertise van de kerk verbindingen te leggen en een gemeenschap op te bouwen van mensen die elkaar willen vertrouwen.

- Deze expertise kunnen we inbrengen in de interreligieuze ontmoeting, op stedelijk niveau en op wijkniveau. De interreligieuze ontmoeting is doel op zichzelf, maar ook middel tot sociale cohesie.
- Wijkkerken en stedelijke vertegenwoordigers van de PKA bekwamen zich in het hanteren van de door de Diaconie ontwikkelde bindingsladder: *Voorbereiding - Kennismaking - Dialoog - Gemeenschappelijk zoeken - Samenwerking - Duurzame contacten*. De scribe heeft de taak de PKA in de Raad voor Levensbeschouwing en Religies te vertegenwoordigen, waardoor we kunnen bijdragen aan de interreligieuze ontmoeting.

1.4 Diaconaat

Uitgangspunt voor het werk van de Diaconie is de visie van de PKA dat we geroepen zijn de liefde van God in deze stad gestalte te geven. Hieruit worden de kernwaarden van de Diaconie afgeleid: barmhartigheid en gerechtigheid en de missie 'helpen waar geen helper is'.

Concreet: aanwezig zijn, signaleren, oplossen

- De ambitie van de Diaconie is misstanden te signaleren en oplossingen aan te dragen richting stads(deel)bestuur, overheidsinstanties en maatschappelijke organisaties.
- Een christelijke levensstijl te propageren in en buiten de kerk waarin duurzaamheid, gerechtigheid en barmhartigheid centrale waarden zijn.
- En zo een beweging te vormen die blijvend aanwezig is in de stad.

De PKA is met vele inspirerende diaconale projecten zichtbaar in de wijken en in de stad. In de afgelopen jaren is de samenwerking tussen het kerkelijk bureau en het bureau van de Diaconie gegroeid. Zo is gezamenlijk een communicatieadviseur aangesteld. De Diaconie profileert zich als kerkelijke organisatie, die gefundeerd is in het werk van diakenen en kerkleden op wijkniveau, hun werk ondersteunt, daaruit nieuwe impulsen en inzichten opdoet en probeert die inzet op stedelijk niveau zichtbaar te maken.

1.4.1 Van geldgever naar geldwerver

Op weg naar 2016 blijft de Diaconie zich als organisatie ontwikkelen van geldgever naar geldwerver. Met externe gelden worden projecten mogelijk gemaakt, zoals het Wereldhuis, interculturele socratische dialogen in Zuid en Geuzenveld, Hulp in Praktijk (HiP) - Amsterdam burennetwerk en het Straatpastoraat. Wanneer een project op eigen benen kan staan wordt het verzelfstandigd, zodat de Diaconie een nieuw project kan helpen. Zo is toegewerkt naar de verzelfstandiging van Samen Wonen - Samen Leven, een organisatie in Amsterdam West op het gebied van maatschappelijke dienstverlening. Er wordt naar gestreefd contact te houden met een verzelfstandigd project, door waar mogelijk een plaats te verwerven in het stichtingsbestuur. Gezien de omvang van het diaconale werk op wijk- en stadsniveau, zijn de doelen in een aparte beleidsnotitie vastgelegd.

2 Speerpunt Kerk zijn in verschillende verbanden

Het speerpunt Kerk zijn in verschillende verbanden heeft betrekking op de relatie tussen de wijkgemeenten onderling, de wijkgemeenten en bestuur, kerngroepen en colleges. En op de rol van predikanten en kerkelijk werkers.

De PKA koestert de wijkgemeenten, want daarin bestaat zij. Het welzijn van wijkgemeenten en haar leden is haar eer en vreugde. Daarom worden wijkgemeenten uitgedaagd te groeien in geloof, hoop en liefde en in datgene waar zij goed in zijn. Groei in ledental en financiën kan volgen en wordt door sommige wijkgemeenten expliciet nagestreefd. Dat voorbeeld verdient navolging, hoewel kwantitatieve groei niet voor alle wijkgemeenten mogelijk is, door vergrijzing van de gemeente en/of doordat de buurt van (geloofs)kleur is veranderd. Kwalitatief kerk zijn gaat voor alles, maar gezien de financiële situatie van de PKA is behoud en groei van het aantal bijdragende leden zeker belangrijk.

2.1 Geloofsgesprek en herbronning

Op weg naar 2016 is het in het kader van het proces van kerkvernieuwing van groot belang dat kerkleden (opnieuw) op zoek gaan naar de bronnen van hun eigen geloof. Voor de betekenis daarvan wordt gezocht naar (nieuwe) taal, die vandaag aanspreekt.

Concreet: persoonlijke overtuiging, inspirerende anderen

- Het geloofsgesprek wordt gestimuleerd op het niveau van persoonlijke overtuiging en gedrevenheid, meer dan op het niveau van theologische concepten en liefst ingebed in of omlijst door een viering. Het proces is daarbij belangrijker dan het 'product'.
- Het geloofsgesprek voeren we niet alleen voor onszelf en daarom ook niet alleen met onszelf. Inspirerende anderen van binnen en buiten de kerk worden als gesprekspartners uitgenodigd. Zij kunnen prikkelen en uitdagen tot taal die ook buiten de kerk verstaanbaar is.
- Het geloofsgesprek vindt plaats binnen de wijkgemeenten en op stedelijk niveau. In overleg met de werkgemeenschap is het project geloofsgesprek van de kerngroep Vorming en Toerusting een goed uitgangspunt.

2.2 Samenwerking van predikanten, kerkelijk werkers en wijkgemeenten

Van de predikanten verwacht de Algemene Kerkenraad (AK) dat zij bijdragen aan het ontwikkelen van een gedeelde visie binnen de PKA op de toekomst van de wijkgemeenten. Professionalisering van predikanten ondersteunt de kerkvernieuwing in wijk en stad.

Op weg naar 2016 werkt de PKA aan een evenwichtig aanbod van liturgische, pastorale, diaconale en missionaire presentie in de stad.

Concreet: nieuwe vormen, vooral regionaal

De werkgemeenschap van predikanten en het moderamen van de algemene kerkenraad maken ernst met nieuwe vormen van samenwerking, met name in regio- en teamvorming. De predikanten houden de behoeften van de stad Amsterdam en van de PKA in haar pluriforme verschijningsvormen voor ogen.

- Daartoe komt de werkgemeenschap jaarlijks vijf van de tien bijeenkomsten samen met alle leden. Vijf keer per jaar komt de werkgemeenschap per regio samen. Het regionale overleg wordt zo opgewaardeerd en is niet meer vrijblijvend.
- Doordat de werkgemeenschap regionaal samenkomt, kan dat een sterke stimulans worden voor categoriale leden om intensiever bij de PKA te betrokken te worden en hun competenties te delen in de buurt/wijk/regio.
- Doordat de werkgemeenschap regionaal samenkomt, ontstaat ook een duidelijker beeld, welke expertise en bevordering van kennis en vaardigheden nodig zijn.

In de komende periode zal het begrip 'regio' nader worden uitgewerkt en waar mogelijk inhoud worden gegeven. Regio's zullen veelal een geografisch karakter hebben. Daarnaast, of in plaats daarvan kunnen ook samenwerkingsverbanden ontstaan tussen wijkgemeenten die mentaal verwant zijn.

2.2.1 Inspiratie delen met elkaar en met buitenstaanders

Op weg naar 2016 ontwikkelt iedere regio een aanbod op de basisactiviteiten op het gebied van leren-vieren-dienen-delen, waarmee we onze inspiratie en gemeenschap actief met elkaar en buitenstaanders delen. In de regio leren wijkgemeenten de taken verdelen naar voorkeur van de kerkenraad en expertise van de predikant of kerkelijk werker. Nieuwe activiteiten kunnen noch voor de wijkgemeente noch voor de predikant zomaar aan het bestaande werk worden toegevoegd. Dat betekent dat wijkkerken kritisch durven kijken naar hun aanbod: waar zitten het hart en de ziel van deze gemeente, in welke activiteiten zit energie voor voortzetting en vernieuwing? Waarin willen we tijd en geld investeren? Wat durven we los te laten en toe te vertrouwen aan (voorgangers en vrijwilligers van) andere wijken in de regio? Wat geven we definitief op? Ook bij vertrek van predikanten zullen die vragen nadrukkelijk aan de orde zijn in de keuzes die wijkgemeente, regio en Algemene Kerkenraad in gezamenlijke verantwoordelijkheid maken voor de invulling van de vacature.

In de regioteams stemmen predikanten en kerkelijk werkers hun professionele ontwikkeling op elkaar af, zodat zij elkaar aanvullen in de competenties die in de regio nodig zijn.

2.3 Doorstart- en plantingstrategie

In de afgelopen jaren heeft de PKA oog gekregen voor andere en nieuwe vormen van kerk zijn. Predikanten doen ervaringen op in hun internationale netwerken. Inspiratiereizen, georganiseerd door de kerngroep Vernieuwing voeden het nieuwe elan in de wijkgemeenten. De PKA investeert in het ontwikkelen van nieuwe vormen van kerkelijke presentie. In samenwerking met het Missionair Bureau van de Protestantse Kerk Nederland is in 2010 een pioniersplek gestart op IJburg. In 2011 kent Amsterdam *Zingeving op de Zuidas*, een project voor en met werknemers op de Zuidas en *Zin in Zuid*, een project om er voor twintigers en dertigers te zijn, gedragen door de vier wijkgemeenten in Zuid. Ook in Oost (*Licht & Zinnig* in de Muiderkerk) en West (*Pionieren in oud-west* van Kerk Koepel West) worden activiteiten ontwikkeld om met nieuwe doelgroepen in contact te komen. Naast deze relatief nieuwe initiatieven treden ook de al langer bestaande missionaire projecten Hebron (in de Spaarndammerbuurt) en Westerwijk (in oud-west) in toenemende mate naar voren.

Op weg naar 2016 steunt de AK deze nieuwe vormen van kerk zijn, die meestal een projectmatig karakter hebben. AK en de kerngroep Vernieuwing volgen de projecten kritisch om er van te leren. De PKA ontwikkelt ook voor de komende jaren een duidelijk beeld van plaatsen in de stad waar de kerk verdwenen is of nog kan komen. Om een evenwichtige spreiding van kernen van gemeentelieven te garanderen, is er binnen de PKA een gemeenschappelijke visie op basis waarvan keuzes kunnen worden gemaakt met betrekking tot doorstarten, pionieren en planten. Kernwoord daarbij is maatwerk: wat heeft een wijkgemeente, wat heeft een regio nodig om dienstbaar en wervend te zijn? Wat heeft een wijk aan kerkelijke presentie nodig en kan de PKA daarin voorzien? Bij pionieren en het planten van nieuwe gemeenten worden ervaringen met andere kerkgenootschappen gedeeld. Waar wenselijk wordt er met andere kerkgenootschappen samengewerkt, als dat niet ten koste gaat van verworvenheden van de laatste decennia (denk aan de positie van vrouwen en homoseksuelen in de PKA).

2.4 Het stedelijk niveau

De PKA is zichtbaar in haar wijkgemeenten en krijgt daarnaast gestalte op stedelijk niveau in de AK, het college van kerkrentmeesters en het college van diakenen, de kerngroepen en de professionele organisatie. De AK, de colleges en de kerngroepen worden gevormd door leden van de wijkgemeenten. Elke kerngroep ontvangt personele ondersteuning vanuit het Protestants Kerkelijk Centrum. De voorzitters van de kerngroepen zijn lid van het moderamen van de AK.

In de ene wijkgemeente meer dan in de andere wordt spanning ervaren tussen de wijken en het stedelijke werk. Het is goed die spanning te blijven benoemen. De vertegenwoordigers uit de wijken in de AK en in de kerngroepen kunnen een belangrijke rol spelen in het bemiddelen in de spanning en het overbruggen van gevoelde afstand.

2.4.1 Algemene Kerkenraad (AK)

Op weg naar 2016 groeit de AK door binnen haar verantwoordelijkheid op hoofdlijnen beleid vast te stellen, kerngroepen te stimuleren en de voortgang van het beleid te volgen en te evalueren. Het Moderamen van de AK bevordert een bestuurlijk evenwicht tussen de AK, het college van kerkrentmeesters (CKR), het college van diakenen, de kerngroepen, werkgemeenschap van predikanten, wijkgemeenten en regio's. De directeur van het kerkelijk bureau en de directeur van het diaconaal bureau zijn nauw betrokken bij het bestuurlijk proces.

Nu het kerkelijk bureau groeit in haar professionele rol als ondersteuner van het bestuur, zal de rol van de scriba een meer inhoudelijke invulling krijgen. De scriba is degene die in nauwe samenspraak met de wijkgemeenten, predikanten en kerngroepen het beleidsproces communiceert, bewaakt, verder ontwikkelt en behoedt voor stolling en verzakelijking. De scriba draagt bij aan de visionaire en spirituele ontwikkeling van het beleidsproces. De scriba speelt een belangrijke rol in het profileren en communiceren van het gezicht en het geluid van de PKA naar buiten.

Ook nieuwe vormen van besturen en beleid maken, kunnen op den duur institutionaliseren en niet langer inspireren. De AK zal aan het einde van de looptijd van dit beleidskader de eigen werkwijze evalueren.

2.4.2 Kerngroepen

Sinds ongeveer twee jaar werkt de AK met de volgende kerngroepen: Pastoraat, Diaconaat, Jeugd, Financiën, Vernieuwing, Vorming & Toerusting, Interne en Externe Communicatie.

Op weg naar 2016 streeft de AK ernaar dat alle wijkgemeenten in minimaal een kerngroep vertegenwoordigd zijn. De kerngroepen voeden de AK met inspirerende ideeën voor vernieuwend beleid en leggen concrete plannen ter vaststelling voor aan de AK. De kerngroepen hebben duidelijk zicht op 'best practices' in de wijken en maken die voor andere wijken beschikbaar. De kerngroepen zijn ook broedplaatsen van creativiteit. Kerngroepen werken vanuit een activiteitenplan, dat aansluit bij de gestelde beleidsdoelen. De AK volgt het werk van de kerngroepen en nodigt bij iedere vergadering een van de kerngroepen uit de werkzaamheden te presenteren, zich te laten bevragen en voeden door de AK.

Van wijkgemeenten wordt gevraagd actief contact te onderhouden met die kerngroepen, die aansluiten bij de beleidsprioriteiten van de wijkgemeente.

De kerngroepen In- en Externe Communicatie worden samengevoegd tot de kerngroep Communicatie.

3 Speerpunt Beleidsprioriteiten van de Protestantse Kerk Amsterdam

Het speerpunt Beleidsprioriteiten van de Protestantse Kerk Amsterdam heeft betrekking op de plannen die met kracht ter hand worden genomen.

Dit beleidskader zet lijnen uit waarlangs nieuwe plannen en activiteiten zullen ontstaan. In de wijkgemeenten en kerngroepen blijft beleidsontwikkeling de komende periode gewoon doorgaan. Niet al die plannen hoeven of kunnen al in het beleidskader een plaats te krijgen.

Op weg naar 2016 worden drie plannen, die al in ontwikkeling zijn, uitgewerkt en uitgevoerd:

- Jeugd;
- Eredienst;
- Wijs met grijs.

3.1 Jeugd

Kinderen, tieners en jongeren maken - volop en volwaardig - actief deel uit van de PKA. Daartoe zijn predikanten, kerkelijk werkers, ouders, gemeenteleden en jeugd geroepen om elkaar te ondersteunen in hun individuele en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten⁸:

De Protestantse Kerk Amsterdam investeert in het jeugdwerk en:

- richt zich op alle Amsterdamse jeugd;
- zorgt voor een volwaardige plek, zichtbaarheid en benadering van jeugd in de gemeente;
- ondersteunt jeugd bij de ontwikkeling van een persoonlijke identiteit;
- stimuleert jeugd uit te groeien tot 'mensen uit een stuk';
- biedt en ondersteunt voorbeeldfiguren zoals predikanten, kerkelijk werkers, ouders en gemeenteleden;
- biedt jeugd kenbare en toegankelijke vertrouwenspersonen;
- biedt jeugd indrukwekkende evenementen voor richtinggevende ervaringen;
- geeft jeugd verantwoordelijkheid en eigenaarschap binnen (activiteiten van) de kerk;
- verbindt jeugd (en hun boodschap) aan de wereld;
- biedt jeugd mogelijkheden om (binnen de kerk) ervaring op te doen voor school en maatschappij.

Op weg naar 2016 scheppen we, op een manier die aansluit bij de (verschillende uitingen van) jeugdcultuur van nu, ruimte voor kinderen, tieners en jongeren om te leren, te vieren, te delen en te dienen. Hierbij zoeken we ook naar nieuwe vormen van gemeenschap en zoeken we toenadering tot andere (christelijke) partners en organisaties in de stad.

Concreet: persoonlijk aanspreekpunt, inspiratiebeurzen, Blikveld

Er is in elke wijkgemeente of regio een persoonlijk aanspreekpunt met als aandachtsgebied jeugd. In de wijkgemeenten is ruimte voor kinderen, tieners en jongeren om te leren, te vieren, te delen en te dienen.

Het Protestants Jeugdwerk Amsterdam (PJA) adviseert, verbindt en ondersteunt de wijkkerken hierbij. Zo kunnen wijkgemeenten een aanvraag indienen voor ondersteuning door een jongerenwerker van het Pact-team en worden maatschappelijke stages vanuit het PJA gecoördineerd. Ook stedelijke activiteiten, zoals ZIEL-vieringen en inspiratiebeurzen, dienen ter ondersteuning van het jeugdwerk in de wijk(kerk)en.

Het tienerlabel Blikveld (www.blikveld.org) en het jongerenlabel Pact (www.amsterdampact.nl) zullen daarbij steeds meer een ontmoetingspunt van en voor de wijk en stedelijke activiteiten vormen.

---

⁸ Uitgangspunten zijn vastgesteld door de kerngroep Jeugd (november 2008) en onderschreven door de Algemene Kerkenraad (mei 2009)

3.2 Eredienst

De eredienst is de plaats waar God en mens elkaar mogen ontmoeten, waar we door de Geest worden aangeraakt, getroost en in beweging worden gezet. Dit gegeven vormt het uitgangspunt en de basis van ons denken over de eredienst. In dit grote goed van de ontmoeting tussen God en mens zouden we meer mensen willen laten delen. De eredienst is voor de PKA en haar wijkgemeenten het kloppende hart van het gemeentewerk. Elke wijk heeft daarin een eigen signatuur.

Op weg naar 2012 wordt de kerngroep Eredienst geïnstalleerd. Tot nu toe is het niet eenvoudig gebleken deze kerngroep te starten. Daarom heeft in 2011 de AK ingestemd met een concrete opdracht voor de kerngroep Eredienst, waarmee de kerngroep bij de start meer focus kan aanbrengen in haar rol om beleid te ontwikkelen voor de toekomst van de eredienst in de stad.

Concreet: andere tijden, verrassende plekken, meer bekendheid

Concreet luidt de opdracht voor de nieuw te vormen kerngroep Eredienst als volgt.

Inventarisatie aanbod kerkdiensten

Maak een inventarisatie van het aanbod aan kerkdiensten in de PKA naar invulling, diversiteit, interne behoefte en/of externe werfkracht en kwaliteit. Op basis van deze inventarisatie worden de volgende stappen gezet.

- De hiaten in het aanbod worden aangegeven en er wordt een visie ontwikkeld over de aanvulling op het aanbod. Gedacht kan worden aan vieringen op andere tijdstippen, andere plekken dan kerkgebouwen en met andere invullingen.
- Er wordt onderzoek gedaan naar de specifieke behoefte aan en mogelijkheden voor liturgie die zich beweegt op het gebied van structurele verandering, transitie (*rites de passages, overgangsritueel*).
- Voor het verbeteren van de kwaliteit van de vieringen in de wijkgemeenten ontwikkelt de kerngroep een aanbod op maat.

Onderzoek bekendheid kerkdiensten

Doe onderzoek naar de mate van bekendheid (publiciteit, communicatie) van de kerkdiensten in de stad en de mogelijkheden die te verbeteren.

Het verdient aanbeveling om een en ander in nauw overleg te doen met de kerngroepen Communicatie, Pastoraat en de werkgemeenschap van predikanten.

3.2.1 Muziek in de wijk

Bij de invoering van het nieuwe Liedboek in 2012 hopen we de begeleiding van de kerngroep te kunnen vragen. De kerngroep mag daarbij rekenen op de adviezen van de vele musici van de PKA. De PKA weet zich gezegend met een groot aantal musicerende leden die helpen de eredienst muzikaal te ondersteunen of zelfs te profileren. Waar wenselijk en mogelijk worden gediplomeerde musici aan de wijkgemeente verbonden; voor de vergoeding van hun diensten worden op dit moment verschillende vormen gehanteerd. Vrijwillige en betaalde musici mogen rekenen op bijscholing en master classes voor organisten en cantores.

Muziek is een van de manieren waarmee een wijkgemeente de eredienst kan profileren. Diversiteit is daarbij belangrijk, omdat dat de PKA aantrekkelijk kan maken voor verschillende doelgroepen. Een meer structurele taak van de kerngroep Eredienst zou dan ook kunnen zijn de wijken en hun musici te ondersteunen in de keuze en uitwerking van hun muzikale profilering. In afstemming met musici uit de wijken kan de kerngroep een rol ontwikkelen als het gaat om bewaken van de kwaliteit van de kerkmuziek.

3.2.2 Vieringen in groter verband

Op weg naar 2016 wil de werkgemeenschap van predikanten gaan oefenen met vieringen in groter verband.

Concreet: gezamenlijke viering groot succes!

De gezamenlijke viering in de Nieuwe Kerk op Hervormingsdag 2010 voor alle wijkkerken is door velen als feestelijk en bemoedigend ervaren. In 2012 zal onder verantwoordelijkheid van de AK opnieuw een viering voor alle wijken worden georganiseerd, waarbij de wijkkerken wordt gevraagd geen eigen dienst te organiseren. Na 2012 vindt een evaluatie plaats over wenselijkheid en frequentie van een 'PKA-viering'.

Onderzocht wordt ook of het mogelijk is toe te werken naar een aantal bijzondere vieringen op elke zondagmorgen, elk met een duidelijk eigen kleur en stijl die de PKA ook wekelijks helder in diverse media promoot.

3.3 Wijs met grijs

Bij de profilering van de wijkgemeente dient rekening te worden gehouden met de vergrijzing. Een substantieel deel van de PKA bestaat uit ouderen, die een grote bijdrage leveren aan het in stand houden van de kerk. Zij zijn betrouwbare vrijwilligers en behoren vanuit financieel oogpunt tot de grotere gevers. Het voorbijgaan van deze generatie zal in vele opzichten een gemis zijn.

Op weg naar 2016 is het zinvol speciaal aandacht te vragen voor de oudere leden van onze kerken. Gesteld moet worden dat 'de oudere' niet bestaat. Sommige ouderen zijn vitaal en actief. Andere ouderen hebben te maken met het afnemen van geestelijke en/of lichamelijke kracht. Voor alle ouderen is het verdriet om verlies van geliefden realiteit.

Concreet: inventariseren en ondersteunen

De AK heeft een Taskforce Ouderenbeleid ingesteld met als opdracht:

Het realiseren van een samenhangend ouderenbeleid ter ondersteuning van het werk in de wijkgemeenten.

Daaronder wordt verstaan:

- Het formuleren van een visie op stedelijk ouderenbeleid.
- De demografische ontwikkeling in kaart brengen.
- Inventarisatie van het bestaande ouderenwerk in wijken en zorgcentra.
- Inventarisatie van mensen die bij het werk betrokken zijn en hun competenties (beroepkrachten en vrijwilligers).
- Knelpunten benoemen en oplossingen aandragen. Daarbij komen aan de orde het vrijwilligersbeleid, stedelijke ondersteuning, inbedding in het kerngroepenmodel en financiën.

De Taskforce heeft raakvlakken met de kerngroep Pastoraat en de kerngroep Vernieuwing en werkt nauw samen met de coördinator van het project Feniks, stedelijk pastoraal centrum in oprichting.

4 Speerpunt Beleidsvoorwaarden en dragende krachten

Het speerpunt Beleidsvoorwaarden en dragende krachten heeft betrekking op mensen en middelen die het werk van de kerk mogelijk maken.

4.1 Protestants Kerkelijk Centrum (PKC)

Op de diensten van het PKC wordt veelvuldig een beroep gedaan.

Op weg naar 2016 moeten heldere prioriteiten worden gesteld ten aanzien van de taken en werkzaamheden die vanuit het PKC worden verricht. Voor die prioriteiten beschikt de PKA over uitstekende medewerkers. Zij werken aan de kwaliteit van de dienstverlening aan de wijken. Dit gaat over grenzen van wijkgemeenten en functies heen. Er zijn voldoende medewerkers om het vele werk vruchtbaar en met vreugde te verzetten. Afstemming en intensievere samenwerking tussen medewerkers van het kerkelijk bureau en het diaconaal bureau is vanzelfsprekend.

De directeur van het kerkelijk bureau is verantwoordelijk voor het afstemmen van beleid van de AK en de personele mogelijkheden van het kerkelijk bureau. Ook heeft hij een belangrijke rol in het voortgaande proces van stedelijke kerkopbouw. Hij onderhoudt, in goede afstemming met de scriba en de voorzitter van het CKR, contacten met de bestuurlijke organen, kerngroepen, wijken en andere professionele kerkelijke werkers en zorgt daarbij voor open verhoudingen en stimulerende samenwerking. Bovendien draagt hij, als ketenregisseur, zorg voor de afstemming tussen de verschillende kerngroepen, ondersteunt bij het opstellen van de begroting en de planning van de activiteiten.

4.2 Zorg voor mensen

Op weg naar 2016 werken Algemene Kerkenraad, college van kerkrentmeesters en college van diakenen samen aan een evenwichtig personeelsbeleid voor predikanten, kerkelijke werkers, organisten, kosters, medewerkers van het kerkelijk en diaconaal bureau en vrijwilligers. Om vrijwilligers te motiveren en geïnspireerd te houden, is ontwikkeling van een duidelijk vrijwilligersbeleid nodig. Zodat wat van vrijwilligers wordt gevraagd, reëel haalbaar, leuk en zinvol om te doen blijft. Het kerkelijk bureau fungeert als een stedelijk coördinatiepunt voor vrijwilligers. Daar vindt men zakelijke informatie (over contracten, vergoedingen, aftrekposten), bijscholing, faciliteren van het werk, transfers en een vertrouwenspersoon.

De kerk zorgt goed voor mensen, in een professionele organisatie. Er wordt geïnvesteerd in het ontwikkelen van competenties en vormen van samenwerken door regelmatig trainingen en masterclasses aan te bieden. Hiervoor worden betaalde medewerkers en vrijwilligers uit wijken en PKC uitgenodigd.

Concreet: trainingen en masterclasses voor vrijwilligers

We streven ernaar dat in 2012 een vrijwilligersbeleid voor de PKA is opgesteld. Jaarlijks stelt het kerkelijk bureau een programma van trainingen en masterclasses op, op basis van de beleidsvoornemens van de kerngroepen en het aanbod uit het PKC en het landelijk aanbod van de PKN.

4.3 Communicatie

Er zijn de laatste jaren flinke vorderingen gemaakt op het gebied van PR & Communicatie. Niet alleen de zichtbaarheid van de kerk in Amsterdam groeit (externe communicatie), het lukt wijkkerken ook beter om hun gemeenteleden, de buurt en elkaar op de hoogte te houden van wat hen beweegt (interne communicatie). Daarmee groeit het besef samen een Protestantse Kerk in Amsterdam te vormen.

4.3.1 Aandachtspunten bij elk project

Als maatstaf voor PR & Communicatie hanteert de Protestantse Kerk Amsterdam de volgende vier aandachtspunten, die bij elk project en elke activiteit een rol zouden moeten spelen.

Breng de boodschap op een verrassende manier

Het geloof gaat over een geheim dat steeds opnieuw ontdekt moet worden. Daarom luidt de eerste vraag: is deze manier om onze B/boodschap te vertellen spannend, heeft het lef, verrast het mensen en zet het hen aan het denken over leven en geloof?

Zorg voor kwaliteit

De Protestantse Kerk Amsterdam gaat voor kwaliteit in al haar werkzaamheden. Daarom luidt de tweede vraag: heeft het kwaliteit? Denk aan vormgeving, drukwerk en professionele uitstraling.

Voor wie?

Versillende activiteiten kennen verschillende doelgroepen. Het is belangrijk duidelijk in beeld te hebben voor welke doelgroep je bezig bent. Daarom is de derde vraag: voor wie is het bedoeld, voor mensen in de kern, aan de rand of van buiten de kerk en voor welke leeftijdsgroep?

Wat willen we ermee?

Geloof gaat over verbinden, de verbinding tussen God en mens, van mensen met elkaar, van bepaalde initiatieven en organisaties. Daarom is de vierde vraag: draagt het bij aan het leggen van verbindingen en is het een investering in relaties?

Concreet: verbeteren relaties, nieuwe vormen lidmaatschap

In de komende tijd zal de Protestantse Kerk Amsterdam verder investeren in haar externe en interne communicatie. Kerngroep en communicatieadviseur leggen daarbij een accent bij het verbeteren van de relatie met de betrokken en minder of niet-betrokken leden uit de ledenadministratie.

Ook worden - in nauw overleg met het CKR - nieuwe vormen van betrokkenheid en lidmaatschap ontwikkeld voor mensen die geen lid zijn van de kerk, maar de kerk wel willen ondersteunen. Met het in gebruik nemen van het computerprogramma SCIPPIO kan de ledenadministratie beter worden gestroomlijnd.

4.4 Kerken vaker open

De kerkgebouwen, groot of klein, oud of nieuw, zijn voor veel gemeenteleden een dierbare plaats van samenkomst. Het gebouw kan ook voor anderen van betekenis zijn. Wijkgemeenten worden uitgedaagd hun gebouwen aan te bieden voor het nut van de buurt. Bijvoorbeeld door een verkiezingsdebat in het stadsdeel te organiseren of door daaraan ruimte te geven. Zo mogelijk worden kerkgebouwen multifunctioneel gebruikt en verhuurd.

Op weg naar 2016 ontwikkelt het CKR in nauwe samenwerking met de wijkgemeenten een visie op de toekomst van de kerkgebouwen. De kerkgebouwen zijn goed onderhouden en geven een thuisgevoel aan alle bezoekers. Van april t/m oktober zijn meer kerken in het centrum dagelijks open voor gelovigen en toeristen. Het CKR stelt zich als doel de burgerlijke gemeente te verleiden de binnenstadskerken te betrekken bij de profilering van de stadskern.

4.5 Een financieel gezonde kerk

Het is een gedeelde verantwoordelijkheid van CKR, AK en de wijken, dat de financiën op orde zijn. Het CKR ontwikkelt daartoe beleid en adviseert wijkgemeenten op het gebied van versobering en geldwerving. Daarbij hoort investeren in kansrijke en vernieuwende activiteiten en het durven snijden in activiteiten, die niet langer vruchtbaar zijn. Het CKR stimuleert, adviseert en ondersteunt de wijken in dit proces. Fondsenwerving zal structurele aandacht krijgen.

De PKA heeft veel ambitie: een nieuwe gemeentestichting, predikanten met een bijzondere opdracht op verschillende terreinen en voor verschillende doelgroepen naast het bestaande gemeentewerk. Dit beleidskader toont aan dat de ambitie om te vernieuwen nog niet op is.

De ingeslagen weg om de kerk op de kaart te zetten en daarmee de liefde van God gestalte te geven in de stad heeft een beweging in gang gezet die vraagt om verbreding en verdieping.

4.5.1 Oorzaken tekort 2011

De financiën om het werk ten uitvoer te brengen, baart zorgen. Het tekort over 2011 heeft drie oorzaken:

- Lagere beleggingsopbrengsten als gevolg van de financiële crisis.
- Investerings in de toekomst van de PKA, zoals vernieuwing, communicatie, pionieren, kerkelijke presentie.
- Structureel te hoge uitgaven.

Op de beleggingsopbrengsten kunnen we beperkt invloed uitoefenen. Op onze investeringen zijn we trots. Dus voor bezuinigingen moet vooral worden gekeken naar de structureel te hoge uitgaven en te lage inkomsten.

4.5.2 Komen tot een sluitende begroting

Op weg naar 2016 liggen twee vooronderstellingen ten grondslag aan het financieel beleid:

- financiële acties, creatief en appelerend, blijven dringend nodig;
- de basis van het gemeente zijn (met name prediking en pastoraat) mag niet te lijden hebben van vernieuwingsprojecten. Vernieuwing wordt volledig gefinancierd uit het Durfkapitaal en drukt derhalve niet op het overige deel van de begroting.

Concreet: fondsenwerver, donateurs en exploitatie kerkgebouwen

Concrete mogelijkheden om tot een sluitende begroting in 2014 te komen:

- Wijkgemeenten worden actief vanuit het CKR begeleid naar een gezonde wijkbegroting. Daarbij wordt gestimuleerd te zoeken naar mogelijkheden van bezuinigen en efficiëntie.
- Met betrekking tot de personeelskosten van predikanten wordt naast het gebruik van de matrix steeds meer maatwerk geleverd, toegespitst op de specifieke mogelijkheden van de desbetreffende wijk(en). Kosten-batenanalyse maken van het ondersteunende personeel in de wijkgemeenten.
- Personele kosten van het PKC bewaken aan de hand van keuzes die worden gemaakt.

Meer algemeen zal het CKR inzetten op:

- een hogere opbrengst per betaler bij financiële acties;
- werven van meer betalende leden door vernieuwend om te gaan met het ledenbestand en verschillende vormen van lidmaatschap aan te bieden;
- het werven van nieuwe leden/donateurs bij bovenstedelijke projecten als Preek van de Leek;
- versterken van de fondsenwerving door het aanstellen van een fondsenwerver;
- verkrijgen van meer legaten;
- verbeteren van de exploitatie van kerkgebouwen.

Met hulp van fondsen die zich laten aanspreken door de roeping en de ambities van de PKA kunnen wij nieuwe projecten financieren voor nieuwe doelgroepen, of investeren in de kwaliteit en profilering van onze bestaande activiteiten. Met die activiteiten wordt de PKA meer en meer zichtbaar in de stad en kunnen wij de roeping van de PKA waar maken.

Bijlage Roeping van de Protestantse Kerk Amsterdam

De Protestantse Kerk Amsterdam weet zich geroepen de *liefde van God* in deze stad gestalte te geven.

Hoe?

We vertellen elkaar en wie het maar horen wil de verhalen uit de Bijbel. We houden die verhalen levend door met elkaar te zoeken naar de betekenis voor ons leven en geloof van vandaag en morgen. We staan open voor de Geest, die aanstekelijke kracht van God.

Met elkaar en met wie wil, vieren we dat God van mensen houdt. Woorden, liederen, muziek, beweging en rituelen helpen ons uiting te geven aan blijdschap, verdriet, woede en protest. Onze vaardigheid op dit terrein stellen we ook graag in dienst van mensen aan de rand van de kerk of daarbuiten, die op belangrijke momenten in hun leven naar 'meer dan het gewone' zoeken.

Jezus kwam om mensen heel te maken. In zijn spoor willen wij zó met elkaar en andere mensen optrekken, dat allen opbloeien en groeien. We luisteren naar mensen en spreken met hen. We bieden hulp aan wie geen helper heeft. Onze zorgzaamheid maakt mensen niet afhankelijk maar vrij.

Als leden van de Protestantse Kerk Amsterdam hebben wij hart voor deze stad. We gaan het gesprek aan met mensen uit de politiek, bestuur en beleid, cultuur, wetenschap en bedrijfsleven, in de overtuiging dat we van elkaar kunnen leren. Bescheiden, maar ook vastberaden en daadkrachtig nemen we onze plaats in de publieke ruimte in. We gaan respectvol en solidair om met anders gelovigen en werken aan goede contacten tussen alle gelovigen.

Wat is nodig?

Gemeenteleden en vrijwilligers die de kerkgemeenschap van Amsterdam dragen en die daartoe worden toegerust. Gemeenteleden en vrijwilligers die zich dienstbaar willen maken aan wie zwak staan. Betaalde krachten die bekwaam zijn en enthousiast. Voorgangers die inspireren en bemoedigen. Musici die de lofzang gaande houden.

Kortom, mensen met een groot en klein geloof, zeker en zoekend, bergen verzettend, biddend, werkend in het verborgene. Mensen met lef en lange adem, met scheppingskracht en geestkracht.

En wat nog meer?

Een plurale gemeente, die kiest voor de opbouw van de vele vormen van leven en geloven in kleurrijk en soms weerbarstig Amsterdam.

Een gemeente, die door het proces van versoberen - verbeteren - vernieuwen heen elan en wervingskracht heeft.

Een evenwichtige spreiding van kernen van gemeentelieven over de hele stad. Een levende gemeente, dicht bij de mensen en geworteld in de verschillende wijken en buurten.

Een gemeente die haar financiën op orde heeft.

Een gemeente die de toekomst met vertrouwen tegemoet ziet.